

M 11/09

PÄÄTÖS

20.8.2010

Haaparanta

RAJAJOKIKOMISSIO

Matti Hepola, puheenjohtaja, Rolf Lundmark, varapuheenjohtaja, Mikko Lukkarinen, Jerker Marklund, Matti Myllykangas ja Bengt Westman.

HAKIJA

Northland Resources AB

Asiamies: Asianajaja Mats Björk, Alritz' Advokatbyrå, Tukholma

ASIA

Lupahakemus Tapulin kaivoksen ja rikastamon perustamiseen Kaunisvaarassa, Pajalan kunta

PÄÄTÖS

Suomalais-ruotsalainen rajajokikommisio (komissio) myöntää Suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen nojalla Northland Resources Oy:lle luvan rakentaa Tapulin kaivoksen, johtaa prosessi-, suoto-, valuma- ja kuivatusvedet ja louhia enintään 20 miljoonaa tonnia malmia vuodessa sekä rikastamon rakentamiseen ja käyttämiseen Kaunisvaarassa toimiluvan saaneella alueella.

Yhtiölle myönnetään edelleen lupa rakentaa penkereitä ja ojia suunnitelluilla rakennusalueilla, rakentaa ja käyttää prosessivesiallasta ja selkeytysallasta niihin kuuluvine patoineen ja laitteineen, johtaa pois pohjavettä, joka valuu kaivokseen ja rakentaa tätä varten tarvittavat laitokset, johtaa vettä Muonionjoesta ja rakentaa tätä varten tarvittavat laitokset, rakentaa laitokset Muonionjokeen veden johdantiseksi takaisin jokeen sekä rakentaa tierummut Rässiojaan ja Kiekkajokeen.

Edelleen yhtiölle myönnetään lupa rakentaa pumppausjohdot rikastamolta Äkäsjokisuuhun rautarikasteen kuljetukseen ja veden takaisinjohtamiseen sekä rakentaa silta näille putkille ja pienehkölle kevyelle liikenteelle silta Muonionjoen yli.

Komissio määrää seuraavat lupaehdot tälle toiminnalle.

1. Kaivosta ja rikastamoita sekä niiden toimintaan kuuluvia laitteita on käytettävä ja ne on rakennettava pääosin siten kuin yhtiö on esittänyt tai ottanut tehtäväkseen hakemusasiassa, sikäli kuin tässä päätöksessä ei tule muuta esille. Laitoksia alueilla, mihin yhtiöllä ei vielä ole oikeutta, ei saada rakentaa ennen kuin yhtiöllä on tarvittava oikeus myös maahan.
2. Yhtiön on hyvissä ajoin ennen luvan käyttöön ottoa, esitettävä Norrbottenin lääninhallitukselle prosessivesialtaan padon ja rikastushiekka- ja selkeytysaltaiden patojen lopullinen suunnitelma. Selvityksestä on käytävä ilmi se kuin patosuunnitelma soveltavin osin on sen mukainen mitä määrätään RIDAS- ja Kaivos-RIDAS ohjeissa, muun muassa suodatinmääräysten, patostabiliteetin turvallisuustekijöiden y.m. osalta. Padot on suunniteltava ja patoturvallisuutta noudatettava soveltuvin osin mitä RIDAS ja Kaivos-RIDAS ohjeet määräävät.

Prosessivesialtaan ja selkeysaltaan padon rakennustöitä on tarkkailtava ja puolueettoman tarkastajan on tehtävä niiden lopputarkastus sen mukaan mitä yllä mainituissa alan määräyksissä sanotaan ja sen mukaan miten yhtiö edellä on esittänyt patojen lopullisen suunnitelman. Tarkastajan raportit on esitettävä lääninhallitukselle hyvissä ajoin ennen kuin padot otetaan käyttöön.

3. Prosessivesi- ja selkeytysaltaissa padotusrajan tasoja +168,9 m RH70 ja vastaavasti + 166,8 m RH70 ei saa ylittää.

4. Yhtiön on pyrittävä rajoittamaan toiminnasta purkuvesistöön johdettavaa ylijuokсутusta niin pitkälle kuin se on teknisesti mahdollista. Jos ylijuokсутusta kuitenkin tarvitaan, sen on tapahduttava silloin kun sen vaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi purkuvesistöissä. Vesistöön johdettavien vesien kiintoaineen hehkutusjäännöksen ohjearvo on 20 mg/l. Mikäli tähän ei päästä, on asiasta välittömästi ilmoitettava lääninhallitukselle ja esitettävä suunnitelma toteuttavista toimenpiteistä.
5. Mikäli vesistöön johdettavat päästöt seurannan perusteella poikkeavat haakemuksessa esitetystä, yhtiön on tehostettava vesien käsittelyä lääninhallituksen ohjeiden mukaisesti ja merkittävien poikkeamisten osalta haettava lupapäätöksen tarkistamista.
6. Yhtiön on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotka niin pitkälle kuin mahdollista estävät pölyhaittoja. Jos häiritsevää pölyä kuitenkin syntyy, on yhtiön ilmoitettava tästä lääninhallitukselle, jonka valvontaviranomaisen ominaisuudessa on määrättävä tarpeelliset määräykset pölyämisen estämiseksi.
7. Hiukkaspitoisuus murskauslaitteiden, malmivaraston ja myllyjen ulosmenevässä ilmassa mitattuna normaalina kuivana kaasuna ulosmenevässä ilmassa hiukkaserottimen laitteistossa, ei saa ylittää raja-arvoa 20 mg/m³. Yhtiön on esitettävä lääninhallitukselle hyväksyttäväksi mitkä mittauspisteet yhtiöllä on tarkoitus asettaa. Jos mittausasioista ei päästä yksimielisyyteen, asia voidaan jättää komissiolle (tai sille viranomaiselle, joka on saanut komission tehtävät) ratkaistavaksi. Mittauksia on tehtävä tarpeelliseksi katsotun ajan.
8. Rakennettaessa tierummut Rässiojan ja Kiekkajoen vesistöjen risteykseen,
 - rummut on suunniteltava siten, että ne eivät ole kalojen, muiden vesiorganismien tai maalla elävien eläinten vaellusesteenä,
 - että vesistön luonnollinen leveys säilytetään,
 - että veden nopeutta ei merkittävästi muuteta,
 - rummut rakennetaan vähintään 30 cm vesistön pohjan alle sekä
 - sopivaa eroosiosuojaa käytetään jolloin ylin kerros ei saa olla teräväreunaista.

9. Teollisuustoiminasta tuleva melu on rajoitettava ja se ei saa aiheuttaa suurempaa ominaisäänitasoa asuntojen luona kuin
- 50 dB (A) päivällä (klo 07-18)
 - 45 dB (A) illalla (klo 18-22)
 - 40 dB (A) yöllä (klo 22-07)

Hetkelliset /äkilliset äänet yöllä ulkona asuntojen lähellä saavat olla enintään 55 dB (A).

Jos mainitut tasot, lukuun ottamatta melua joka johtuu räjäytyksestä tai varoitussireeniä, ylitetään, yhtiön on ilmoitettava siitä lääninhallitukselle ja viimeistään kuukauden kuluttua ylityksen toteamisesta, esitettävä mihin toimenpiteisiin tai varotoimiin yhtiö on ryhtynyt tai sillä on tarkoitus ryhtyä niin että ylitys ei toistu.

10. Tuotantoon tarvittavat räjäytykset saadaan tehdä arkipäivinä klo 07.00 ja 18.00 välisenä aikana ja niistä on varoitettava hyvin kuuluvalla varoitusaänellä Muina aikoina tapahtuviin räjäytyksiin luvan voi myöntää lääninhallitus yhtiön hakemuksesta. Jos lupakysymyksestä ei päästä yksimielisyyteen, asia voidaan jättää Komissiolle (tai kun uusi rajajokisopimus on astunut voimaan, ympäristöoikeudelle) ratkaistavaksi.

11. Kaivoksen räjäytyksistä johtuva tärinä ei asunnoissa saa aiheuttaa suurempaa värähtelynopeutta vertikaalitasossa sokkelissa kuin 5 mm/s (mitattuna SS 460 48 66 mukaan) enintään 5 % räjäytyksistä per kalenterivuosi.

Jos tärinä aiheuttaa suuremman värähtelynopeuden vertikaalitasossa sokkelissa kuin 5 mm/s yhtiön on välittömästi ilmoitettava siitä lääninhallitukselle ja viimeistään kuukauden kuluttua ylityksen toteamisesta, esitettävä mihin toimenpiteisiin tai varotoimiin yhtiö on ryhtynyt tai sillä on tarkoitus ryhtyä niin että ylitys ei toistu.

12. Kaivoksen räjäytyksistä aiheutuvat ilmanpaineaallot eivät asuntojen lähellä saa ylittää 200 Pascalia (vapaa-aluearvo). Jos taso 100 Pascalia (vapaa-aluearvo) ylitetään, viimeistään kuukauden kuluttua ylityksen toteamisesta, on esitettävä mihin toimenpiteisiin tai varotoimiin yhtiö on ryhtynyt tai sillä on tarkoitus ryhtyä niin että ylitys ei toistu.
13. Yksityiskohtainen turvallisuusraportti, joka on sopeutettu käyttöolosuhteisiin, on toimitettava lääninhallitukselle viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan aloitusta. Yhtiön on siihen mennessä tehtävä yksityiskohtaisemat riskianalyysit ja näiden tulokset on sisällytettävä turvallisuusraporttiin sekä selvitettävä myös riskianalyyseistä johtuvat toimenpiteet. Sisäinen suunnitelma pelastustoimista on liitettävä turvallisuusraporttiin. Samassa yhteydessä on esitettävä räjähdysaineiden käyttö- ja hallintasuunnitelma, jossa tarkastellaan mm typpikuormituksen vähentäminen.
14. Yhtiön on ryhdyttävä aiheellisiin toimenpiteisiin, joilla minimoidaan toiminnasta johtuvat haitat ja vahingot poroelinkeinolle. Yhtiön on neuvoteltava Muonion saamelaiskylän kanssa toimenpiteistä ja mahdollisesta vahinkojen maksamisesta. Yhtiön on nimitettävä tätä varten yhdyshenkilö.
15. Ehdotus käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuohjelmaksi (sisältäen rakennus-, toiminta- ja jälkihoitovaiheen) on laadittava ja toimitettava Norrbottenin lääninhallituksen hyväksyttäväksi ja lausunnonle Lapin ELY-keskukselle. Rakennusvaiheen tarkkailuohjelma on laadittava viimeistään kuukautta ennen kuin suuremmat maarakennustyöt aloitetaan. Toimintavaiheen tarkkailuohjelma on laadittava viimeistään kolme kuukautta ennen kaivoksen toiminnan aloittamista ja lähetettävä Norrbottenin lääninhallitukselle hyväksyttäväksi ja lausunnonle Lapin ELY-keskukselle. Tarkkailuohjelmiin on sisällytettävä myös ne vaikutukset, joita kyseisille vesistöille voi aiheutua. Häiriö- ja poikkeustilanteista on ilmoitettava välittömästi valvontaviranomaisille.

16. Yhtiön on tarkkailtava vaikutuksia kalakantoihin ja kalastukseen Kalastuslaitoksen Luulajan tutkimustoimiston ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousryhmän hyväksymällä tavalla. Tarkkailuohjelma on jätettävä mainituille viranomaisille ennen kuin merkittävämpää veden johtamista kaivosalueelta tapahtuu. Tutkimustulokset on toimitettava mainituille viranomaisille niiden määräämällä tavalla.
17. Jos tarkkailu- ja tutkimusohjelmista kohdissa 15 ja 16 ei päästä yksimielisyyteen yhtiön ja mainittujen viranomaisten välillä, asia voidaan nyt voimassa olevien sääntöjen mukaan jättää Rajajokikomissiolle (tai kun uusi rajajokisopimus on astunut voimaan, ympäristöoikeudelle) ratkaistavaksi.
18. Hakijan on maksettava kalastuksenhoitomaksua 75 000 Ruotsin kruunua. Rahat maksetaan Kalastuslaitoksen Luulajan tutkimustoimistolle viimeistään tammikuun loppuun mennessä vuonna 2011.
19. Nyt myönnetty lupa on rakennustöiden osalta otettava käyttöön viimeistään 31.12.2014 sillä uhalla että lupa muutoin raukeaa. Lupa kaivostoiminnalle ja rikastamon toiminnalle ja siihen liittyville laitteille on voimassa vuoteen 2025 asti. Jos toimintaa sen jälkeen on tarkoitus jatkaa, yhtiön on viimeistään 31.12.2023 toimitettava hakemus lupaehtojen uusimista varten.
20. Käyttöön otettujen alueiden jälkikäsittely on tehtävä sillä tavoin kuin yhtiö on hakemusasiakirjoissa esittänyt. Yksityiskohtainen jälkihoitosuunnitelma (sivukivi, rikastushiekka y.m.) on laadittava ennen kaivoksen rakennusvaiheen käynnistämistä ja toimitettava lääninhallitukselle.
21. Sivukiven läjitys on tehtävä sillä tavoin kuin yhtiö on hakemusasiassa esittänyt.

22. Loppu- ja jälkikäsitteily on tehtävä aina kulloinkin voimassa olevan loppu- ja jälkihoitosuunnitelman mukaan. Yhtiön tehtävänä on jatkuvasti päivittää edellä näissä lupaehdoissa mainittuja suunnitelmia. Lopullinen yksityiskohdainen jälkihoitosuunnitelma on toimitettava Norrbottenin lääninhallitukselle hyvissä ajoin ennen toiminnan loppumista tai jos joku osa-alue on ajankohdasta sulkea aikaisemmin.

23. Lupa on voimassaolon suhteen riippuvainen siitä että yhtiö maksaa takuut pankkiin kustannuksista, jotka koskevat ympäristövahinkojen korvaamista ja muita entisöimistoimenpiteitä joita toiminnoista voi aiheutua. Takuusumma 10 300 000 kruunua on maksettava ennen kuin luvat astuvat voimaan ja sen jälkeen 6,1 kr per m² syntyvän hiekka-altaan pinta-alasta ja 1,4 kr per m² syntyvän sivukivivaraston pinta-alasta. Yhtiön on esitettävä pankkitakuut lääninhallitukselle sen mukaan mitä tässä on määrätty.

Yhtiön on joka vuosi selvitettävä lääninhallitukselle jäljellä olevan jälkikäsitteilyn kustannustarve. Jos varatut rahat olennaisesti ylittävät arvioidut kustannukset, lääninhallitus saa myöntää takuun alentamiseen.

24. Moreenimaan poistomassat ja turvemaat sekä sellaiset massat, jotka muutoin poistetaan kaivostoiminnasta, on varastoitava tarvittavassa laajuudessa toiminta-alueen jälkikäsitteilyä varten ja käytettävä tähän tarkoitukseen.

25. Rikastamon, siirtojohtojen, pumppaamojen ja murskaamojen sekä hihnakuljettimen alkutarkastus on toteutettava viimeistään kuusi kuukautta sen jälkeen kun rikastamo on otettu käyttöön. Tarkastusraportti on toimitettava lääninhallitukselle.

26. Yhtiön on ilmoitettava lääninhallitukselle, kun lupa on otettu käyttöön ja kun rikastamo on otettu käyttöön. Yhtiön on esitettävä lääninhallitukselle kaikki tiedot niistä luvan saaneista toiminnoista siten kuin lääninhallitus vaatii.

27. Lääninhallituksen on valvontaviranomaisen ominaisuudessa annettava ne ohjeet, joita voidaan tarvita niin että yhtiön katsotaan täyttäneen Rajajokikomission määräämät ehdot luvan saaneilla toiminnoilla. Jos yhtiö ja lääninhallitus eivät pääse yksimielisyyteen, kysymykset nykyisen säännösten mukaan voidaan jättää rajajokikomissiolle ratkaistavaksi (komission lakkautuksen jälkeen ympäristöoikeudelle).

Hakemus y.m.

Yhtiö on hakenut lupaa kaivostoiminnan rakentamiseen ja aloittamiseen sekä rikastamon rakentamiselle Tapulin esiintymän yhteydessä Kaunisvaaran kylän pohjoispuolella Pajalan kunnassa. Edelleen yhtiö on hakenut lupaa laitoksiin, joita tarvitaan teollisuuslaitosten käyttöön sekä putkistoihin rikasteen kuljetusta varten rikastamolta laitokselle Äkäsjokisuussa, missä rikaste kuivatetaan suodattamalla tai mahdollisesti muilla tavoilla ja lastataan kuljetettavaksi rautateitse lastaussatamaan. Yhtiö on ilmoittanut, että tällä hetkellä käydään neuvotteluja Suomen rautatie- ja satamaviranomaisten kanssa kuljetuskysymyksistä Suomessa. Edelleen yhtiö on ilmoittanut, että Suomen ja Ruotsin rautatieviranomaisten kanssa käydään neuvotteluja rautatieyhteyden rakentamiseksi rikastamolta Suomen rautatieverkostoon. Yhtiö on esittänyt, että malmin louhimista ei aloiteta ennen kuin rikasteen kuljetuskysymykset on ratkaistu. Yhtiö on suullisessa käsittelyssä ilmoittanut, että lupaa siirtojohtoihin haetaan.

Malmin louhinta tapahtuu avolouhoksessa, missä lähtökohtana on arvioitu mineraalin saatavuus – kaikkiaan 105 miljoonaa tonnia, jolloin louhoksen leveydeksi on arvioitu noin 2 300 m, leveys maan pinnalla noin 900 m ja syvyys noin 360 m. Ennen kuin louhinta aloitetaan, avolouhosalue kuivatetaan ja maat poistetaan. Kuivatuksesta ja maanpoistosta tulevat vedet on tarkoitus johtaa Mellajokeen selkeytsaltaan ja suodatinalueen kautta. Poistetut massat – turve ja moreeni – läjitetään louhoksen itäpuolella olevalle alueelle suunnitellun sivukivivaraston viereen. Moreenimassat (mukana myös turvetta), jotka voidaan käyttää uudelleen rakennustöissä ja suunnitellussa jälkikäsittelyssä, läjitetään keskelle

sivukivialuetta ja peitetään myöhemmin sivukivellä. Haettu lupa kaivostoiminnalle ja rikastamolle ja tarvittaville laitoksille toimintaa varten on esitetty tarkemmin hakemusasiakirjoissa ja siihen kuuluvassa ympäristövaikutusten arvioinnissa. Yhtiö on hakemusasiakirjoissa myös esittänyt yhteydenpitonsa asianomaisten viranomaisten ja yleisön kanssa molemmissa maissa.

Yhtiö on hakemuksessaan esittänyt ne lupaehdot, jotka yhtiön mukaan haetulle toiminnalle olisi asetettava.

Lausunnot y.m.

Lupahakemuksista teollistoimintaan ja laitoksiin ovat lausuntonsa antaneet Suomen Ympäristöministeriö, Norrbottenin lääninhallitus, Lapin ympäristökeskus (nykyisin Lapin ELY-keskus, ympäristö), Pajalan kaava- ja ympäristölautakunta, Lapin TE-keskus (nykyisin Lapin ELY-keskus, kalatalous), Ruotsin Kalastuslaitoksen tutkimustoimisto, Ruotsin Yhdyskuntasuojelu- ja valmiusviranomaisen.

Myös Luonnonhoitovirasto on antanut lausuntonsa ja todennut että asian ympäristövaikutusten kuvaukseen on kuuluttava, ei vain se toiminta mitä yhtiö tulee harjoittamaan, vaan myös kuljetuskysymykset Suomessa, jotka käsittelevät Suomen rautatie- ja satamaviranomaiset.

Asian suullisen käsittelyn yhteydessä Komissio edellytti, että yhtiö täydentää ympäristövaikutusten kuvausta niin, että se käsittää myös kuljetuskysymykset Suomessa. Täydennys on lähetetty Suomen rautatieviranomaisille ja Ympäristöministeriölle muun muassa Espoon sopimuksen mukaista menettelyä varten.

Luonnonhoitovirastolle on annettu mahdollisuus esittää komissiolle yhteydenpitonsa Suomen viranomaisten kanssa tämän nyt ajankohtaisen toiminnan osalta. Virasto on lähettänyt Ympäristöministeriöltä saamansa aineiston asianosaisille viranomaisille Suomessa. Kesän 2010 kuluessa Espoon sopimuksen mukaista menettelyä on jatkettu muun muassa komission 15.6.2010 edellyttämän aineiston perusteella.

Rajajokikomissio toteaa, että Suomen viranomaiset ovat pääosin esittäneet samat näkökohdat suoraan Komissiolle jo ennen asian suullista käsittelyä kuin jotka sisältyvät Luonnonhoitoviraston lähettämään aineistoon. Rajajokikomissiolla oli siten tiedossa Luonnonhoitoviraston esittämät näkökohdat tai sai ne tietoonsa suullisessa käsittelyssä.

Tässä yhteydessä voidaan todeta että Rajajokiselvitys mietinnössään (SOU 1998:39) otti esille muun muassa kysymyksen ECE:n sopimuksen valtakunnan rajan ylittävien vesistöjen ja kansainvälisten järvien käytön suojaamisesta. Selvitys totesi, että Rajajokisopimus ei sisällä mitään, mikä olisi ristiriidassa sopimuksen kanssa. Ehdotuksessa sopimuksen hyväksymiseksi viitattiin myös rajajokisopimukseen. Selvitys käsitteli myös kysymyksiä rajajokisopimuksen suhteesta muihin sopimuksiin, muun muassa Espoon sopimukseen. Tässä yhteydessä selvityksessä todetaan, että rajajokisopimuksessa ei ole vaatimuksia ympäristövaikutustenarvioinnista tai ympäristövaikutusten kuvauksista. Selvityksessä todettiin tässä yhteydessä, että sopimuksen vaatimukset täyttyvät soveltamalla rajajokisopimuksen 1 luvun 8 artiklaa. Tässä hakemusasiassa tehdyt selvitykset ja yhteydenotot täyttävät olennaisilta osiltaan komission mukaan sen mitä Espoon sopimuksen mukaan vaaditaan.

Viranomaiset ovat olennaisin osin puoltaneet lupahakemuksia. Lausunnoissa viitataan ensi sijassa eri varotoimiin, jotka on otettava huomioon. Näkökohdat lausunnoissa mahtuvat pääosin niihin lausuntoihin jotka Norrbottenin lääninhallitus (lääninhallitus) on toimittanut. Lääninhallitus on myös antanut ehdotuksia niistä ehdoista joita luvassa tulisi olla. Suomen ja Ruotsin kalastusviranomaiset ovat ehdottaneet erilaisia tarkkailututkimuksia toiminnan vaikutuksista kaloihin. Kalastusviranomaiset ovat myös ehdottaneet, että yhtiö velvoitetaan maksamaan kalanhoitomaksua.

Muistutuksia ovat toimittaneet Muonion saamelaiskylä, Tommy Krekula, Carola Marjavaara, Kari Seppänen ja Barbro Ukonsaari. Pääosin muistutukset ovat käsitelleet häiritsevää toimintaa ja kalastusta.

Suullinen käsittely on pidetty 25. ja 26.5.2010.

PERUSTELUT

Bergstaden (Ruotsin kaivosviranomaisen) on Ympäristökaaren 3 ja 4 luvun määräysten perusteella päättänyt myöntää luvan kaivostoiminnalle nyt kyseessä olevalle alueelle. Päätös on hallitukselle tehdyn valituksen jälkeen saanut lainvoiman.

Mitä nyt on ollut harkittavana, on kaivostoiminnan tarkempi säätely kyseessä olevalla alueella. Komissio toteaa, että kaivostoiminta ja rikastamo, jotka nyt on käsitelty, ovat sellaista toimintaa, joka rajajokisopimuksen liitteen mukaan kuuluu 6 luvun 3 artiklan määräyksiin ja toimintaa ei saa rakentaa ilman komission lupaa. Lupaharkinnassaan komission on 6 luvun 4 artiklan mukaan sovellettava rajajokisopimuksen määräyksiä ja otettava huomioon yleinen ja yksityinen etu. Tässä yhteydessä on huomattava, että 1 luvun 8 artiklan mukaan on myös sovellettava molemmissa maissa voimassa olevaa oikeutta, siltä osin kuin rajajokisopimuksessa ei ole erityismääräyksiä. Uumajan ympäristöoikeus on 23.6.2009 toimittanut lupahakemuksen komission käsiteltäväksi. Ruotsissa sovellettava ympäristökaari ei sisällä tarkempia säännöksiä toimivallasta. Rajajokikomission on voimassa olevan sopimuksen perusteella ratkaistava sen käsiteltäväksi saatettu asia. Rajajokikomissio katsoo myös, että ympäristövaikutusten arviointi, hakemus ja sen liitteet, huomioon ottaen suullisessa käsittelyssä esitetty ja vuoden

2010 kesällä käyty kirjeenvaihto ja menettelyt Ruotsin ja Suomen viranomaisten välillä, ovat riittävät.

Rajajokikomissio toteaa, että yhtiön kuvauksen haetusta toiminnasta ja niistä laitoksista, jotka kuuluvat siihen, ovat kaikilta pääosiltaan hyväksyneet niin viranomaiset kuin asianosaiset. Esille tulleet kysymykset ovat ensi sijassa käsitelleet varo- ja tarkkailukysymyksiä. Korvausvaatimukset eivät ole olleet ajankohtaisia hakemusasiassa. Yhtiö on ilmoittanut, että kaikki vaadittavat maa-alueita ja niitä kuuluvia laitoksia koskevat käyttöoikeudet ovat olemassa lukuun ottamatta kah-ta kiinteistöä jotka omistaa sama henkilö; neuvottelut ovat menossa kiinteistö-omistajan kanssa. Lupa on sen vuoksi liitettävä ehto, että yhtiö ei saa rakentaa mitään laitoksia maalle mihin heillä ei ole oikeutta ennen kuin sellainen on saatu.

Yhtiö on, kuten mainittiin, esittänyt ehtoja toiminnalle ja laitosten rakentamiselle. Yhtiön esittämät ehdot ovat lausuntoviranomaiset yleisesti ottaen hyväksyneet, joissakin tapauksissa on esitetty ehtojen kiristämistä. Norrbottenin lääninhallitus (lääninhallitus) on toimittanut eräitä muutosehdotuksia yhtiön esittämiin ehtoihin ja ehdottanut myös vaatimusten täydennyksiä. Lääninhallituksen vaatimukset sopivat pääosin muiden viranomaisten ehdottamiin vaatimuksiin. Lääninhallituksen ehdotus yhtiön esittämien ehtojen muuttamiseksi ja ehdotetut lisäykset on yhtiö pääosin hyväksynyt.

Hakemusasian käsittelyn yhteydessä yhtiö vastusti esitetyin perusteluin eräitä lääninhallituksen esittämiä ehtoja toiminnalle. Rajajokikomissio velvoitti yhtiön ja lääninhallituksen kirjallisesti esittämään näkökantansa ja näiden perustelut niiden vaatimusten osalta jotka lääninhallitus oli esittänyt ja joista ei päästy yksimielisyyteen. Yhtiö on kirjeessään 15.6.2010 esittänyt mitä lääninhallituksen esittämiä ehtoja yhtiö vastustaa ja perustelut tälle. Lääninhallitus on kirjeessään 24.7.2010 esittänyt omat näkökantansa. Lääninhallitus on tässä yhteydessä hyväksynyt eräitä niistä näkemyksistä, joita yhtiö on esittänyt mutta vastustanut joitakin toisia.

Rajajokikomissio katsoo, että lupaehtot toiminnalle ja siihen kuluville laitoksille, vuoden 1971 rajajokisopimukseen perustuvien vaatimusten pohjalta ja joita sovelletaan tässä hakemusasiassa, voidaan pääosin laatia sen mukaan mitä yhtiö on esittänyt ja niillä lisäyksillä ja muutoksilla, jotka käyvät ilmi komission päätöksestä ja jotka perustuvat lääninhallituksen ehdotuksiin lisäyksistä lupaehtoihin.

Yhtiö on ehdottanut, että komissio siirtää lääninhallitukselle tiettyjen lupaehtojen määräämisen. Nämä koskevat toimenpiteitä, joilla estetään pölyäminen, tarpeelliset toimenpiteet poronhoidon osalta, ehdot jotka voivat johtua lopullisesta jälkihoitosuunnitelmasta, ehdot turpeen käsittelylle, joka mahdollisesti joudutaan kuljettamaan pois ja käyttämään polttoaineena tai muuhun käyttöön, ehdot sen sivukiven käsittelemiseksi, joka mahdollisesti varastoidaan muuta käyttöä varten kuten painolastina, sekä maankuivatustoimenpiteiden tarkempi suunnittelu.

Rajajokikomissio katsoo, että lääninhallituksen valvontaviranomaisen ominaisuudessa on valvottava ja huolehdittava siitä, että yhtiö noudattaa komission päätöksessään määräämiä lupaehtoja. Lääninhallitus voi siten tarvittaessa antaa yhtiölle ohjeita siitä mitä yhtiön kuuluu tehdä. Jos tästä seuraa eriäviä mielipiteitä, nyt voimassa olevan päätöksentekojärjestelmän mukaan, voi lääninhallitus kuin yhtiö jättää kysymykset komissiolle lopullista ratkaisua varten. Lääninhallitus voi voimassa olevien säännösten nojalla myös saattaa lupaehdot uudelleen harkittavaksi ennen vuotta 2023.

Komission päätöksessä tulee määrätä, että yhtiön tulee lääninhallituksen vaati-
malla tavalla selvittää ne toimenpiteet, joihin yhtiö ryhtyy pystyäkseen pitämään toiminnalle määrättyt lupaehdot.

Edellytyksiä, että siten kuin Muonion saamelaiskylä on esittänyt, nimenomaisesti määrätä, että saamelaiskäräjiä oli kuultava poronhoidon osalta myöhemmin esille tulevissa kysymyksissä, ei ole olemassa.

Kalastuskysymysten osalta Rajajokikomissio on samaa mieltä Kalastuslaitoksen Luulajan tutkimustoimiston käsityksen kanssa siitä, että vaikutuksia kalakantoihin lähellä olevissa vesistöissä voidaan odottaa ja tutkimustoimiston vaatimusta, että yhtiö velvoitetaan maksamaan kertamaksuna 75 000 kruunua kalahoitotoimenpiteistä, voidaan puoltaa. Jos tutkimukset vaikutuksista kaloihin tulevat näyttämään että vaikutus on suurempi kuin mitä tällä hetkellä voidaan edellyttää, voidaan kysymys korvaustoimenpiteistä ottaa käsiteltäväksi uudelleen.

Yhtiön hakemat luvat ovat sellaisia, että yhtiölle voidaan myöntää lupaa niin toimintaan kuin laitoksiin niillä ehdoilla, jotka tarkemmin esitetään lupapäätöksessä.

Rajajokikomission puolesta

MATTI HEPOLA
Matti Hepola
puheenjohtaja